

5. Методичні рекомендації щодо проведення оцінки ризиків і потреб дітей в конфлікті з законом можна завантажити за посиланням: <http://kvs.gov.ua/zmi/MetodRyzyk06022015.pdf>.

6. Постанова КМУ від 24 вересня 2008 р. № 866 (зі змінами) «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини», п. 3.1.

7. Програма «Управління гнівом»: методичний посібник/ Кальчева О.Ю., Місяк О.К. ; за ред. А. Д. Греам, С. Прокофів : Агрітім Канада 2016. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації (2007): навч.-метод. Комплекс / Автор.-упоряд.: О.В.Безпалько, І.Дзверєва, З.П.Кияниця, В.О.Кузьмінський та інш. / за заг. ред.: І.Д. Зверєвої, Ж.В. Петрочко. К.: Фенікс, 528 с.

8. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч.2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / за заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.

9. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія (2008) / за ред. В.В. Барабаша. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 340 с.

10. Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі / за ред. В.М. Синьова К.: Державний центр соціальних служб для молоді, Державний департамент України з питань виконання покарань, 2003. 222 с.

Михайло Фундига
студент групи СРК 20-1

Катерина Олійник
*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Хмельницький національний університет*

ПРИКЛАДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ТА УСТАНОВ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ ЩОДО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

У статті зазначено, що військове вторгнення російського агресора спровокувало появу низки соціально вразливих категорій. Нами зосереджено увагу на внутрішньо переміщених особах. Окреслено проблеми ВПО, що стоять на заваді їх повноцінної соціалізації. Розкрито професійні здобутки закладів та установ соціального спрямування щодо підтримки ВПО. Здійснено наголос на необхідності посилення роботи суб'єктів соціальної політики задля вирішення існуючих прогалин.

***Ключові слова:** військове вторгнення, соціально-економічні проблеми, внутрішньо переміщені особи, мультидисциплінарна команда фахівців соціальної сфери, шляхи подолання існуючих прогалин.*

Українське сьогодні охарактеризувалось погіршенням соціально-економічного становища завдяки повномасштабному військовому вторгненню російської федерації на територію нашої держави. У тяжкому становищі опинилось чимало соціально вразливих категорій населення, зокрема, особи, які відмовились визнавати загарбницький режим.

Інтенсифікація міграційних процесів породжує певні проблеми кількісного та якісного характеру в окремих регіонах країни. Внутрішньо переміщені особи зазнали дефіциту побутових речей, соціальної допомоги, послуг, які надаються закладами та установами соціального спрямування.

Досліджуючи окреслену проблему, ми виявили низку проблем соціально-психологічного, соціально-медичного та правового характеру [1]. Така обставина вимагає активізації роботи мультидисциплінарної команди фахівців соціальної галузі.

ВПО складають клієнтську базу низки закладів та установ системи соціальних служб. За останнє десятиріччя в Україні почали з'являтися та посилено працювати соціальні служби та благодійні організації.

Уваги заслуговує робота Центру соціальних служб: соціально-педагогічні, інформаційно-просвітницькі, юридичні послуги високого гатунку. Спеціалісти центрів переймаються здійсненням соціального супроводу осіб, що опинились у складних життєвих обставинах [2; 3].

Робота фахівців Центру соціально-психологічної допомоги полягає в підтримці громадян, які характеризуються соціально-психологічними, соціально-побутовими, соціально-медичними та соціально-економічними проблемами. Допомога спеціалістів центру дарує можливість клієнтам повернутись до звичного соціально здорового життя.

Департамент соціального захисту населення забезпечує соціальну підтримку громадян, надає соціальні послуги різним категоріям осіб

(малозабезпечені, багатодітні, особи з обмеженими можливостями, внутрішньо переміщені особи).

Під час наукових розвідок ми натрапили на інформаційне повідомлення щодо діяльності Благодійного фонду «Право на захист», який впроваджує проєкт «Забезпечення захисту прав та юридичну допомогу внутрішньо переміщеним особам та таким, що постраждали від конфлікту на сході України», головним вектором якого є грошова допомога соціально незахищеним верствам населення, забезпечення їх базових потреб.

Необхідно зауважити на результативній роботі органів державної влади Хмельницької області: в регіоні проживає 212 дітей-сиріт та дітей, які були евакуйовані з інших регіонів країни; ВПО розміщені у вільних приватних та комунальних помешканнях, приміщеннях релігійних організацій; функціонує Кол-центр (на базі Державного архіву Хмельницької області).

Владними структурами активно реалізується робота щодо пошуку спонсорів (гуманітарна допомога), працює логістичний центр, здійснюється переміщення громадян за потребами.

Фахівці соціальної сфери консультують внутрішньо переміщених осіб щодо можливості їх розташування (транзит / довготривале), отримання ними необхідних послуг, речей, продуктів, медикаментів. Активно реалізується діяльність, спрямована на пошук роботи, підтримку бізнесу внутрішньо переміщених осіб тощо.

З метою розвантаження комунальних закладів Хмельницької області створено місця проживання ВПО; надано гуманітарну допомогу територіальним громадам регіону, закладам та установам, що здійснюють підтримку ВПО.

Попри ефективну роботу вище зазначених суб'єктів соціальної політики, діяльність яких спрямована на підтримку внутрішньо переміщених особам, існує чимало не вирішених проблем, які вимагають

спільної посиленої діяльності органів державної влади та структурних елементів системи соціальних служб.

Список використаних джерел

1. Григоренко І. О., Савельєва Н. М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. Полтава : ПНПУ, 2017. 100 с.
2. Дубич К. В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 224 с.
3. Дубич К. В. Історія і теорія соціального забезпечення в Україні та закордоном. Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 272 с.

Світлана Чернета,
*доктор педагогічних наук, завідувачка кафедри
соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк*

ПАТРОНАТ НАД ДІТЬМИ ЯК КОМПЛЕКСНА СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Автор висвітлює проблему патронату над дітьми як комплексна соціальна послуга в умовах воєнного стану, його поняття, розкриває особливості патронату над дітьми в умовах воєнного стану.

Ключові слова: *соціальні послуги, патронат над дітьми, патронатний вихователь.*

Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси, які відбуваються в сучасному українському суспільстві, суттєво ускладнилися та зазнали змін у зв'язку з військовою агресією росії на сході України та повномасштабним вторгненням, пандемією Covid-19.

Європейські цінності виховання дітей в сімейному середовищі, відмова від інституційного виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, стали пріоритетними для сучасного українського суспільства.

Питання влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування до альтернативних форм, були предметом наукових розвідок: Т. Ф. Алексеєнко, О. І Карпенко, В. П. Мироненко, Л. Ю. Міхеєва, О. О. Пунди та ін. Проблеми патронату було досліджено у працях Л.